

**CVA·KETEN
TWENTE**

Behandelmodules Geriatrische Revalidatie Zorg bij CVA:

Monique van Hattem, Robien Schreuder, Robert Vlaskamp, Marjan Schoemaker
januari 2015

Geriatrische revalidatie na een CVA betreft de revalidatie van ouderen, die in het algemeen nog onafhankelijk thuis of in een zorgappartement woonden, voordat het CVA plaatsvond. De groep oudere CVA-patiënten wordt gekenmerkt door hun kwetsbaarheid ('frailty') en multimorbiditeit, die het revalidatieproces beïnvloeden. De gemiddelde leeftijd is 81 jaar en patiënten hebben gemiddeld vier nevendagnosen en daarom is specifieke zorg nodig. Maar ook ouderen die vooraf als niet kwetsbaar werden beschouwd, kunnen in aanmerking komen voor geriatrische revalidatie. Namelijk als ze de intensiteit van de MSR (nog) niet aan kunnen. De geriatrische revalidatie heeft als doel om (functionele) onafhankelijkheid te verbeteren.

Nederlandse verpleeghuizen bieden aangepaste multidisciplinaire revalidatieprogramma's, gericht op ontslag naar huis of naar een lichtere zorgvorm. De intensiteit van revalidatie wordt aangepast aan wat de patiënt aankan. Meer nog dan leeftijd zijn de volgende factoren hierop van invloed: premorbide functioneren, multimorbiditeit, omvang van de schade in het brein, neuropsychiatrische symptomen, motivatie en beschikbaarheid mantelzorg. Elke patiënt krijgt een revalidatieprogramma aangeboden door een multidisciplinair team. Dit team bestaat uit de specialist ouderengeneeskunde, Verzorgenden & Verpleegkundigen (V&V), fysiotherapeut, ergotherapeut, logopedist, (neuro- of gz-) psycholoog, maatschappelijk werker/clientadviseur en diëtist. Het team stelt, in samenspraak met de patiënt, een multidisciplinair behandelplan op, waarbij de therapie passend en relevant is voor de individuele behoefte van de patiënt. Het MultiDisciplinair Overleg (MDO) en het behandelplan zijn belangrijke hulpmiddelen om de gezamenlijk doelen te formuleren, te prioriteren en de taken te verdelen. Bij ieder MDO vindt evaluatie van de voortgang plaats.

Niet alleen functioneel herstel speelt een belangrijke rol in de uitkomst van revalidatie maar ook (het al dan niet herstellen van) cognitieve functies en de aanwezigheid van neuropsychiatrische symptomen. Cognitieve beperkingen en neuropsychiatrische symptomen zoals psychose, depressie, apathie, angst en agitatie zijn belastend voor de patiënt en diens naasten, en hebben een negatieve invloed op de kwaliteit van leven. Geriatrische revalidatie is daarom ook gericht op het omgaan met psychische problematiek en ondersteuning van mantelzorgers. Partner of kinderen worden vaak mantelzorger en krijgen te maken met een rolverandering. Ook zij moeten leren leven met de consequenties van disfunctie en verminderde participatie in activiteiten van het dagelijks leven (ADL). Daarom worden psycholoog, maatschappelijk werker/clientadviseur en V&V tijdig in het revalidatieproces betrokken.

De revalidatietrajecten hebben een geïntegreerd multidisciplinair karakter, dat tot uiting komt in behandelmodules. Elke discipline heeft hierbinnen zijn eigen activiteiten, met bijbehorende klinimetrische schalen.

In dit document wordt aangegeven welke behandelmodules geboden kunnen worden binnen de Geriatrische Revalidatie Zorg CVA.

**CVA·KETEN
TWARTE**

Behandel modules :

Module Opname: (Maatschappelijk Werk/cliëntadviseur, V&V, arts, FT, ET en op indicatie: logo, diëtist, psycholoog)

Module Conditie: arts, fysiotherapie, V&V, ergotherapie

Module Slikken/eten: logopedie, diëtist, arts, V&V, ergotherapie

Module Comorbiditeit: arts, V&V

Module Decubitus: wondverpleegkundige, arts, diëtist, ergotherapie, V&V

Module Secundaire preventie: arts

Module Bedhouding: fysiotherapie, ergotherapie, V&V

Module Balans (in zit, in stand): fysiotherapie, ergotherapie, V&V

Module Transfer: fysiotherapie, ergotherapie, V&V

Module Mobiliteit (lopen, rolstoel): fysiotherapie, ergotherapie, V&V

Module ADL: ergotherapie, V&V, fysiotherapie

Module BDL: ergotherapie, AB

Module Participatie: maatschappelijk werk/ cliëntadviseur, ergotherapie, AB, V&V

Module Huisaanpassing/ontslag: ergotherapie, fysiotherapie, maatschappelijk werk/ cliëntadviseur

Module Systeembegeleiding: maatschappelijk werk, arts, psycholoog, CVA-verpleegkundig

Module Informatievoorziening en educatie: alle disciplines

Module Cognitieve revalidatie: psycholoog, ergotherapie, logopedie

Module Psychosociale begeleiding: maatschappelijk werkende, psycholoog, muziek- en of kunstzinnige therapie

Module Communicatie: logopedie, V&V, muziektherapie

Module Ontslag: alle betrokken disciplines

Module Nazorg: arts, V&V/CVA-verpleegkundige, maatschappelijk werkende

Bronvermelding:

- Zorgprogramma Geriatrische CVA-revalidatie, UKON, oktober 2013
- Behandelkaders Geriatrische Revalidatie, Verenso, juli 2010